

Voorstel

Aan: Algemeen Bestuur

Datum: 29 juni 2023

Bijlage(n) : 2

Steller: Bestuurs- en Managementadvisering Onderwerp: Wijziging gemeenschappelijke regeling VRBN

Voorgesteld besluit

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld als volgt te besluiten:

1. Instemmen met de concept gemeenschappelijke regeling VRBN 2024
2. Ter zienswijze voorleggen van conceptregeling aan de deelnemende gemeenten

Aanleiding: Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Nederland kent meer dan 1.200 samenwerkingsverbanden, gemiddeld 33 per gemeente. Dat gebeurt op verschillende niveaus en op verschillende manieren. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) maakt (publiekrechtelijke) samenwerking mogelijk tussen provincies, gemeenten en waterschappen. Op 1 juli 2022 is deze wet gewijzigd, de wijziging van de Wgr heeft impact op VRBN.

Met de gewijzigde wet beoogt de wetgever de betrokkenheid van gemeenteraden bij het bestuur van een samenwerkingsverband te verbeteren. Zo introduceert de gewijzigde Wgr extra mogelijkheden en instrumenten voor raden om hun kaderstellende en controlerende rol beter in te vullen. Aangezien samenwerkingsverbanden verschillend van aard zijn, hebben gemeenschappelijke regelingen ruimte om de gewijzigde Wgr op een eigen manier toe te passen. De raden van deelnemende gemeenten bepalen hoe ze met de nieuwe mogelijkheden omgaan.

VRBN heeft tot 1 juli 2024 om wijzigingen door te voeren in de gemeenschappelijke regeling.

Uitgangspunten bij wijziging van de regeling

Op 12 april 2023 heeft het Dagelijks Bestuur van VRBN een aantal uitgangspunten vastgesteld voor het opstellen van een nieuwe regeling. Ook is besproken op welke wijze de nieuwe instrumenten van de Wgr toegepast kunnen worden binnen VRBN. De uitgangspunten zijn:

1. Samenwerken is meer dan de Wgr

Samenwerking tussen VRBN en betrokken gemeenten is niet afhankelijk van wijzigingen in de Wgr. Al vanaf 2020 is VRBN hier bijvoorbeeld concreet mee bezig door 'Verbeteren van het samenspel met gemeenten' op te nemen als een van de pijlers in het beleidsplan van VRBN. Ook de betrokken griffiers beogen de samenwerking tussen raden en gemeenschappelijke regelingen te verbeteren met hun rapport *Grip op regionale samenwerkingsverbanden*.

2. Het AB-lid is aanspreekpunt voor de raad

De Wgr brengt geen wijziging in de algemene rol van de raad tegenover de burgemeester in zijn rol als Veiligheidsregiobestuurder. AB-leden blijven daarmee het eerste aanspreekpunt voor hun raad.

3. Instrumenten van de nieuwe Wgr creëren meer inhoudelijke betrokkenheid en passen bij omvang en bevoegdheden van VRBN.

De nieuwe Wgr geeft raden meer instrumenten voor sturing. Voortkomend uit de behoefte tot meer inhoudelijk debat en een 'kleinere afstand' tot gemeenschappelijke regelingen. De wet laat nadrukkelijk de keuze voor verschillende instrumenten aan een individuele regeling.

Wijziging gemeenschappelijke regeling: nieuwe instrumenten vanuit de Wgr

Onderstaande tabel beschrijft de gewijzigde of nieuwe instrumenten die de Wgr biedt. De tweede kolom gaat in op het advies van de gezamenlijke griffiers in Noordoost Brabant dat eerder is gedeeld met de raden. De laatste kolom bevat de motivering en toepassing van het nieuwe instrument in de gemeenschappelijke regeling van VRBN.

Wijziging Wgr	Advies griffiers	Regeling VRBN
<p>1. Adviescommissies instellen</p> <p><i>De mogelijkheid om per gemeenschappelijke regeling een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen</i></p>	<p>De toegevoegde waarde van het instellen van een adviescommissie lijkt de griffiers beperkt. Er ontbreekt immers een duidelijk mandaat (zienswijzen worden in de eigen raden vastgesteld) en een commissielid zal nooit alle politieke geleidingen uit de eigen gemeenteraad kunnen vertegenwoordigen. Het is de verwachting van de griffiers dat deze commissies geen wezenlijke bijdrage aan een betere politieke discussie over het werk van de samenwerkingsverbanden zullen leveren.</p>	<p>Aansluiten bij het advies van de griffiers: voorlopig geen adviescommissie instellen.</p> <p>Een adviescommissie kan overigens wel op enig moment worden geïnitieerd op verzoek van de betrokken raden. Dit staat los van het wel of niet opnemen in de gemeenschappelijke regeling van VRBN.</p> <p><i>Artikel 7.1 is aangepast om dit mogelijk te maken.</i></p>
<p>2. Zienswijzen uitbreiden</p> <p><i>Voor zwaarwegende besluiten binnen een gemeenschappelijke regeling. Er moet aangewezen worden voor welke besluiten een zienswijze-procedure geldt.</i></p>	<p>Het voorstel is om in de gemeenschappelijke regelingen, waar dit nog niet (wettelijk) bepaald is, vast te leggen dat de kadernota en het meerjarenbeleidsprogramma via een zienswijzeprocedure dient te verlopen. Dat zijn voor de raad twee majeure momenten om aan de voorkant te kunnen sturen op het beleid.</p>	<p>Aansluiten bij het advies van de griffiers: de kadernota en beleidsplan via een zienswijze aanbieden.</p> <p>De kadernota, begroting en het beleidsplan (inclusief risicoprofiel) worden al aangeboden voor een zienswijze. Voor het risicoprofiel en beleidsplan geldt ook een verplichting vanuit de Wet Veiligheidsregio.</p> <p>Binnen VRBN is het historisch zo gegroeid dat ook de resultaatbestemming wordt aangeboden ter zienswijze. Vanuit de adoptiegroep wordt voorgesteld dit aan het Algemeen Bestuur over te laten.</p> <p><i>Artikel 4.5 over zienswijzen is toegevoegd aan de regeling.</i></p>
<p>3. Actieve informatieplicht</p> <p><i>Er moet worden vastgelegd op welke wijze de gemeenschappelijke regeling invulling geeft aan een actieve informatieplicht richting raden.</i></p> <p><i>Dit is een plicht over alles wat er binnen de gemeenschappelijke regeling speelt. Niet beperkt tot te nemen besluiten.</i></p>	<p>Als de samenwerkingsverbanden de raden rechtstreeks actiever gaan informeren, dan is er in ieder geval bekend welke onderwerpen en thema's er zijn besproken. Dat kan dan weer aanleiding zijn voor de eigen lokale bestuurders om actief de raden te informeren en/of voor raadsleden om vragen te stellen. Het advies van griffiers is om met de verschillende samenwerkingsverbanden afspraken te maken op welke wijze invulling gaat worden gegeven aan</p>	<p>Invulling geven aan de actieve informatieplicht door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onze continue bijdrage aan de verenigde voorbereidende vergaderingen (regionale raadsbijeenkomsten) die namens de griffiers worden georganiseerd. • Voorafgaand en na afloop van een AB-vergadering te informeren over de besluiten die het AB voornemens is of heeft genomen. • Inlichtingen die zijn verzocht door een individuele raad/ raadslid, te delen met alle raden.

Wijziging Wgr	Advies griffiers	Regeling VRBN
	<p>de actieve informatieplicht zodat het een stimulans kan zijn voor de informatievoorziening en beeldvorming van de raden.</p> <p>Daarnaast wordt voorgesteld om ook in de fase van uitvoering vaker te rapporteren op afwijkingen, risico's en onverwachte gebeurtenissen.</p>	<p>In regionale ambtelijke afstemming wordt bekeken op welke manier de informatie het beste kan worden aangeboden. Bijvoorbeeld via een gezamenlijke website.</p> <p><i>Artikel 8.1 is uitgebreid om invulling te geven aan de actieve informatieplicht.</i></p>
<p>4. Passieve informatieplicht <i>Het verstrekken van informatie op verzoek. Dit betreft geen wijziging</i></p>	<p>Het advies van de griffiers is om te kijken of deze passieve informatieplicht beter kan worden ingevuld, bijvoorbeeld door voor iedere regeling een emailadres open te stellen waar raadsleden met een verzoek om inlichtingen terecht kunnen en afspraken te maken over beantwoordingstermijnen.</p>	<p>Invulling geven aan de passieve informatieplicht door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het kenbaar maken van een e-mailadres voor raadsleden • Te streven naar een termijn van beantwoording van 14 dagen. <p><i>Hoofdstuk 8 bevat al bepalingen over het verstrekken van inlichtingen op verzoek van deelnemers. Er is geen aanpassing van de regeling noodzakelijk op dit punt.</i></p>
<p>5. Participatie inwoners en belanghebbenden <i>Er moet worden vastgelegd op welke wijze inwoners en belanghebbenden betrokken worden bij voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.</i></p>	<p>Een generieke bepaling opnemen om participatie mogelijk te maken.</p>	<p>Een generieke bepaling opnemen over participatie.</p> <p>Op de regionale raadsbijeenkomst (VVB) van 10 mei is een suggestie aangenomen om raden in de gelegenheid te stellen wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij ingrijpend geachte bovengemeentelijke en langdurige crises.</p> <p>VRBN heeft een verbondenheid met inwoners en de maatschappij. Brandweervrijwilligers zijn daar het sprekende voorbeeld van. Via bijvoorbeeld een participatieraad worden vrijwilligers geïnformeerd en kunnen ze meepraten over het functioneren van de organisatie. Ook is er vanuit verschillende beleidsprogramma's structureel contact met bedrijven, inwoners en studenten waardoor mede richting wordt gegeven aan beleid.</p> <p>Uit de Wet Veiligheidsregio volgen participatiebepalingen wat betreft het betrekken van belanghebbenden bij het beleidsplan.</p> <p><i>Een nieuw artikel 4.6 bevat een generieke participatiebepaling en gaat specifiek in op participatie bij een langdurige crisis.</i></p>
<p>6. Evaluatieverplichtingen <i>Er moet een bepaling zijn over evaluatie van de regeling.</i></p>	<p>De raden hebben naar inschatting van de griffiers geen behoefte aan (separate) evaluaties van regelingen. Een evaluatie van een regeling ziet voor een groot deel toe of (operationele) taken goed zijn</p>	<p>Geen aanvullende evaluatieverplichtingen opnemen.</p> <p>VRBN kent evaluatieverplichtingen die voortkomen uit de Wvr:</p>

Wijziging Wgr	Advies griffiers	Regeling VRBN
	<p>uitgevoerd. Dat is eerder relevant voor een dagelijks / algemeen bestuur van de regeling en de colleges.</p> <p>Het is wel denkbaar om in een meerjarige beleidsplan een evaluatie te integreren of als bijlage toe te voegen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eenmaal per drie jaar een kostenevaluatie (benchmark) • Eenmaal per vijf jaar een visitatie door een visitatiecommissie <p><i>Een nieuw artikel 8.4 geeft invulling aan de evaluatieverplichtingen.</i></p>
<p>7. Uittredingsregeling <i>De bepalingen rondom uittreding worden aangescherpt, het is niet meer voldoende te volstaan met een bepaling dat het Algemeen Bestuur gevolgen van een uittreding regelt.</i></p>	<p>Geen advies van de griffiers hierover.</p>	<p>De wetgever lijkt zich bij de uittredingsregeling vooral te richten op <i>vrijwillige</i> regelingen. Veiligheidsregio's zijn echter verplichte regelingen. Van uittreden of opheffen is daarom geen sprake.</p> <p>Uitzondering is een gemeentelijke herindeling waarbij het grondgebied van een Veiligheidsregio verandert of een situatie waarbij de wetgever kiest voor een andere regio-indeling. In dat geval volgt uit de Wvr de verplichting om een nieuwe regeling te treffen.</p> <p>Om toch tegemoet te komen aan de verplichting tot het opnemen van een uittredingsregeling, lijkt het model zoals bij de uittreding van de gemeente Haaren het best passend.</p> <p>Bij de herindeling is gekozen voor aflopende frictie- en desintegratiekosten. Eventueel over te dragen huisvesting/kazernes, materieel en materiaal worden overgedragen tegen boekwaarde.</p> <p><i>De artikelen in hoofdstuk 12 zijn aangepast.</i></p>
<p>8. Aanpassing begrotingscyclus <i>Aanpassingen van de termijnen voor kadernota, ontwerpbegroting en begroting zodat de cyclus van een GR beter aansluit op die van gemeenten.</i></p>		<p><i>De artikelen in hoofdstuk 10 zijn aangepast in overeenstemming met de nieuwe begrotingscyclus.</i></p>

Wijziging gemeenschappelijke regeling: technische aanpassingen

De nieuwe gemeenschappelijke regeling bevat ook een aantal technische aanpassingen en kleine correcties met als reden:

- Vorming van de gemeenten Land van Cuijk en Maashorst.
- Het vervallen van de Wet ambulancezorg en Wet rampen en zware ongevallen .
- Het vervallen van een begrippen die niet verderop in de regeling terugkomen.
- Een aantal spellingscorrecties.

Proces voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling

1. Vaststellen bestuurlijke standpunten over implementatie nieuwe Wgr – april 2023

Vastgesteld in de Dagelijks Bestuursvergadering van 12 april 2023.

2. Vaststellen concepttekst gemeenschappelijke regeling en zienswijzeverzoek – juni 2023 (*huidig voorstel*)

Op basis van de vastgestelde standpunten wordt een nieuwe gemeenschappelijke regeling opgesteld die voldoet aan de nieuwe Wgr.

Op initiatief van de griffiers in Noordoost Brabant is een coördinatiegroep actief met daarin twee griffiers, deelnemers van de belangrijkste gemeenschappelijke regelingen en juridische ondersteuning. VRBN is ook deelnemer aan deze coördinatiegroep. Deze groep zal de implementatie van de Wgr afstemmen. Onderwerpen van overleg zijn zaken als actieve informatieplicht, uittredingstekst en participatietekst. Zo ontstaat een regionaal ingestoken kader en eenduidigheid in processen.

De griffiers informeren de raden in juni over de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.

3. Zienswijzeprocedure – augustus tot november 2023

De nieuwe Wgr verplicht een getrapte procedure waarbij een voorstel tweemaal aangeboden wordt aan de raden. Eenmaal voor zienswijze en eenmaal ter toestemming.

De vastgestelde concepttekst van de nieuwe gemeenschappelijke regeling wordt, via de colleges, aangeboden ter zienswijze en bespreking in de raad.

VRBN verzamelt de uitgebrachte zienswijzen. Op basis van de zienswijzen wordt een definitieve tekst opgesteld van de gemeenschappelijke regeling.

4. Toestemmingprocedure – tot aan juli 2024

Na de zienswijzeprocedure volgt de procedure van toestemming van de nieuwe gemeenschappelijke regeling. Op hoofdlijnen is de toestemmingsprocedure als volgt:

- Gewijzigde tekst aanbieden aan Algemeen Bestuur VRBN
- Toestemmingsverzoek aanbieden aan colleges
- Toestemmingsverzoek door colleges aan raden
- Colleges besluiten tot wijziging

5. Vaststellen dat alle colleges hebben besloten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling van VRBN – juli 2024

De nieuwe gemeenschappelijke regeling wordt bekend gemaakt.

Akkoord Ja Nee Afwijkend besluit

Secretaris: drs. M.J.H. van Schaijk Paraaf:

Bijlage(n)

1. Gemeenschappelijke regeling VRBN 2024 met zichtbare wijzigingen
2. Concept gemeenschappelijke regeling VRBN 2024 inclusief toelichting